

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 14. vinotoka 1881.

List 41.

Odgovor

sv. Očeta Leona XIII na adreso Slovenskih romarjev.

V listu 28 „Zgodnje Danice“, 15. malega serpana tega leta, je natisnjeno lepo pismo vérne vdanosti, ki so ga slovenski romarji o svoji pričujočnosti v Rimu po kardinalu Ledohovskem izročili za sv. Očeta. Dospél je zdaj odgovor iz Rima do prečast. vodnika gospoda dekana Mat. Kožuha; naj tukaj nasleduje v latinskem izvirniku in slovenski prestavi.

Dilectis Filiis Decano Matthaeo Kožuh ceterisque Slovenis in epistola die 20 Junii 1881 subscriptis.

Labacum.

Ljubljenim Sinovom dekanu Mateju Kožuhu in drugim Slovencem v pismu 20. rožnika 1881 podpisanim.

V Ljubljano.

Dilecti Filii salutem et Apostolicam Benedictionem. Inter plurima devotionis et amoris testimonia. quae Slavicae catholicae gentes recens Nobis exhibuerunt, peculiari solatio et gaudio excepimus, Dilecti Filii, Vestram epistolam in qua Slovenorum sensa erga Sanctam Sedem humanissimis verbis pandidistis. Probe nota erant Nobis huiusmodi sensa; at per jucundum fuit novum hoc accipere documentum arctissimae unionis Slovenorum cum Romana Cathedra, qui ut inter Slavicis stirpes propiores sunt huic Ecclesiae omnium Ecclesiarum Matri et Magistrae, ita ceteris firmitate et constantia in vera fide praeluxerunt. Nos itaque maximas de hoc peraccepto officio Vobis gratias referimus, et apud Deum intercessores SS. Fratres Cyrillum et Methpdiu Slavorum Apostolos adhibemus, ut Vestros fratres Slovenos acatholicos, si qui adhuc sunt, ad unicum Christi ovile reducere, et in Vos omnes gratiae suae divitias effundere velit Hornm vero caelestium munerum auspiciem et praecipuae Nostrae erga Vos dilectionis testem Apostolicam Benedictionem Vobis singulis peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die 15. Septembris 1881. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

Leo PP. XIII.

Ljubljeni Sinovi, pozdrav Vam in Apostolski Blagoslov! Med premnogimi spričevanji vdanosti in ljubezni, ktere so Nam nedavno skazali Slovanski katoliški narodi, ljubljeni Sinovi! smo s posebnim tolažilom in veseljem sprejeli Vaše pismo, v katerem ste z naj priljudnišimi besedami razodeli občutke Slovencev do Svetega Stola. Dobro znane so Nam že bile te čutila; ali vender silo prjetno Nam je bilo, prejeti ta novi dokaz naj tesnejši edinosti Slovencev z Rimskim Prestolom, kteri kakor so med drugimi slovanskimi rodovi bližej tej Cerkvi, ki je vsih cerkvá Mati in Učenica, tako so drugim svetile z zvestobo in stanovitnostjo v pravi veri. Mi tedaj Vam za to predrago djanje naznanjamo naj večí zahvalo in pri Bogu zastavimo posrednika ss. brata Cirila in Metoda, Slovanov aposteljna, da naj Vaše brate nekatoliške Slovence, ako so še kteri taki, v edini Kristusov ovčnjak pripeljati in nad Vas vse bogastvo svoje milosti razliti blagovoli. Kakor poroštvo teh nebeških darov in pričó posebne Naše ljubezni do Vas, Vam vsim posameznim Apostolski Blagoslov z vso prisérčnostjo v Gospodu podelimo.

Dano v Rimu pri sv. Petru 15. kimovca 1881. Našega papeštva četerto leto.

Leon papež XIII.

Ovčica.

(Pis. M. Skalovič.)

„Pasi moje ovce, pasi moje jagnjeta.“
(Jan. XXI, 15—17.)

(Dalje.)

Kdor pa pravo vero zapusti, navadno tudi šege, navade, obrede, podobe (simbole) one vere zameče in sovraži.

Vsi pedagogi ali odgojitelji so dandanes splošnega mnenja, da prvotni nauk ima biti nazorni nauk (Anschauungsunterricht), da učenci to, kar se jim iz nature predlaga, tudi ali istinito sami vidijo, ali pa saj podobe one stvari. Gledé kerščanskega nauka pa so brezverci ravno nasprotnega mnenja. Že pred 200 leti je angleški krivoverec Tindal terdil, da podobe in simboli v katoliški Cerkvi so škodljive reči, češ, da se preveč vtisnejo v spomin prostemu ljudstvu, da pozabljivi pravi pomen časti podobo, namesto tega, kar podoba oblikuje. Ako priprosto ljudstvo krivo uméva podobe, ki so kakor moléče pridigarji, ravno zato je treba ga podučevati ter zaradi slabote človeške pameti več sredstev za poduk združevati, živo besedo in podobe. Kjer ni žive besede (učenikov), mnogo pripomorejo same podobe v spodbujanju duhá. Kjer pa se pogreša oboje, učeniki in podobe, bode nastala dušna tema, nevednost, surovost, divjaštvo. Učiteljev duhovnih števílo se jako manjša, kar je brezvercem, se vé, jako všeč; a ravno tako perfidno, hudovoljno hočejo tudi neke podobe, keršanstvu jako priljubljene in navadne, s časoma zatreti, da kadar bi beséd ustmenega poduka in tudi podob ne bilo več, bi ne bilo tudi vere.

Dve silno važni in za keršanstvo jako znameniti podobi, v svetem pismu mnogokrat se ponavljajoči, ste ovca in jagnje. V današnjih tužnih časih, ko se krivi in stebre družbinskega življenja spodjedajoči nauki tudi med prosto ljudstvo širijo, je ne le zanimivo, temuč jako potrebno, da se nasproti brezverskemu, samo materielno ali telesno stran terdečemu raziskovanju natornih stvari, povdarja idealno, vzvišeno, versko naše stališče.

Nemški naravoslovec (zoolog) dr. Brehm pravi v svoji knjigi „Illustriertes Thierleben“ (II. str. 595 i. d.): „Die Schafe können nur den Landwirth begeistern, im übrigen sind sie unausstehliche Geschöpfe.“ To je: Ovce zamorejo le kmetovalca navduševati, sicer pa so nesterpljive živali. In dalje se piše: „Eine Charakterlosigkeit ohne Gleichen spricht sich in ihrem ganzen Wesen aus, in der Dummheit begründet sich ihr geistiges Wesen, und gerade deshalb ist das Lamm kein glücklich gewähltes Sinnbild.“ To je: Ni družega na ovci ko skrajna brezznačajnost, bistvo njeno je neumnost, in ravno zato jagnje ni primérno izbrana podoba. — To je nekako versko izpovedanje tega brehmastega Brehma. Brehm je sedanji glavni apostelj nemških „zoologov“, brezverec, materijalist (grudogulec), darwinist, opičar (kajti na sprednji strani v naslovu knjige ima kot svoj častni (?) gerb opico orangutana naslikano). Ta človek ga ne najde kosmiča dobrega na ovčji koži, a izmed verstic njegovega popisovanja ovce udarja smradni duh merzenja do njemu nesterpljive ovce, nemara tudi zlasti zaradi tega, ker je ovca v tesni zvezi z onimi prigodbami starega zakona, ktere protestant Humboldt psuje s „Hirtensagen“*) (pastirskimi pravljicami), in za njim njegovi pristaši, in še bolj merzenje sv. evangelija,

v katerem se največi učitelj vsih rodov in vsih časov imenuje „Jagnje Božje“. —

Nebó in zemlja pričata o slavi ovce, ktere ji noben še tako učen naravoslovec ne bode uzet, naj se magari vrat podvije. Vsi omikani narodi na zemlji rabijo ovco in jagnje kot podobo ali simbol krotkosti, miru in družih čednosti, kakor bomo v daljni razpravi videli. V podobi ovna so celó stari pogani naj višega svojega boga, malika Jupitra (Amun-a), častili na oazi Libiški.

Komu ni znano zlato runo, simbolična podoba rešenja po jagnjetu? Naj viši red vladarske hiše avstrijske je zlato runo. Gotovo lep pomen, da vladar ima biti kakor dober pastir, kakor že starodavni Homér imenuje vojvode ποιμένες λαών (poimenes laon = pastirji ljudstev), in še bolj ker naj viši pastir Kristus se tako imenuje sam: „Jaz sem dober pastir in poznam svoje ovce“ (Jan. X, 14). In Petru je rekel: „Pasi moje ovce, pasi moje jagnjeta“ (Jan. XXI, 17). Velika svetinja, ki se je kovala v spomin povikšanja sv. očeta Leona XIII na papeževost, ima na eni strani njegovo podobo v sred kardinalov, in zraven na hribčku ovco in jagnje. Škofje v znamenje, da so pastirji čede Kristusove, imajo pastirsko palico (pastorale), zgorej lepo zakrivljeno.

Nobena žival v svetem pismu se tolikokrat ne imenuje, kakor ovca. V stari zavezi, po biblijski konkordanciji, stoji 183krat, in v novi 40krat zapisano ime ovca. Ker je števílo 40 v svetem pismu nekako posvečeno števílo, hočemo tudi ovco od štirideset strani bolj na tanko premišljevati, ter nje veliko važnost v zgodovini človeštva gledé verstva in druge duhovne in gmotue koristi nekoliko objasniti.

1. Skrivnost števila štirideset se v svetem pismu velikokrat nahaja. Po cerkvenih tolmačih pomeni števílo 40 postavo in evangelij: „Štirideset dni so ogledniki, poslani od Mojzesa, obljubljeno deželo ogledovali in čez štirideset dni se vernejo in prinesejo tak velik grozd, da sta ga dva moža na drogu nosila.“ Pomeni na dalje ves sedanji čas življenja na svetu, kajti vse stvari so v štirih glavnih delih svetá, proti izhodu, zapadu, jugu in severu, in sestavljene so iz štirih glavnih pervin, iz zemlje, vode, ognja, zraka; desetkrat štiri pa je štirideset. Števílo deset je doveršljivo števílo, bodisi v dobrem ali slabem pomenu. „Štirideset dni in noči naj dežuje“ (Gen. VII. 4), in lilo je res štirideset dni in štirideset noči o vesoljnem potopu. Pokončane so bile vse stvari, vse kar diha in živi na zemlji, je pomerlo. Ostal je le Noe in kteri so bili v barki z njim. „Štirideset lét sem se jadir nad tem rodóm“ (Ps. 94, 10). *) Štirideset lét so namreč Izraelci hodili in bivali po puščavi, kakor ovce na paši božji („mi pa smo njegovo ljudstvo in ovce njegove paše“, psalm 94, 7), preden so prišli v obljubljeno deželo. Štirideset stoletij (4000 lét) so ljudje po zagrešenju prvega človeka se pripravljali na Odrešenikov prihod. Štirideset dni se je postil Mojzes, preden je prejel tabli z zapovedmi. Ravno toliko časa se je postil Elija, preden je mogel, kolikor je mogoče umerjočemu človeku, videti Boga na gori Horebu. Kristus se je štirideset dni postil in pripravljaj, preden je nov zveličavni nauk začel učiti in prižigati luč sv. evangelija svetu. Štirideset ur, kakor je splošno mnenje, je bil v grobu, in duša njegova pred peklom, preden je častit in zmagovit od mertvih vstal. Štirideset dni je po svojem vstajenji še na svetu se mudil, in se je svojim apostelnom prikazoval, potem se je vzdignil v nebó. „Še štirideset dni

*) Humboldt: Kosmos I. p. 382 in II. str. 44.

*) Dr. M. Dursch: Symbolik der christl. Religion II. p. 538.

in Ninive bodo pokončane" (Jon. 3. 4). je klical Jona prerok. S pokoro in postom so odvernili Ninivljani kazen Božjo, da jim ni bilo mesto razdijano. Mesto Ninive je podoba svetá, ki bode razdijan, kadar poteče njegov odločeni čas, čas milosti in usmiljenja, ki pada na svet kakor rosa nebeska, preden bo prišel Sodn k ostri na oblakih nebesnih. Isto tako je preteklo od začetka Jezusovega očitnega učenja do razdijanja mesta Jeruzalemskega 40 lét, čas, o katerem govori in opominja sv. Pavel Jude (Hebr. 3, 17), da naj se spokoré, ker bo kmalo pretekel njih čas. V primeri z razdijanjem Jeruzalema stoji razdijanje svetá, torej je tudi število lét gotovo v kaki skrivnostni zvezi. Ves ta čas so pravi kristjani kakor „ovce med volkovi“, in hudobni duh se jim ruga zjutraj in zvečer, kakor Golijat, ki se je Izraelcem posmehoval štirideset dni zaporedoma, a pastirček David ga je premagal. Zató nas Kristus opominja: „Ne bojte se, mala čedica, kajti volja je Očeta vašega — dati vam kraljestvo“ (Luk. 12, 32). — Razvidno je toraj, da ovca ni le po naključbi (slučajno) štiridesetkrat imenovana v svetem pismu nove zaveze, temuč menda zató, ker je ves čas potovanja človeškega po dolini solz njegova zvesta tovaršica.

(Dalje sledí.)

Zlati rudnik.

IV.

Sv. maša in smert na križu.

Vidil sem v svojem življenji človeka, kateri je stergan, lačen in žejin stal zraven hriba čistega zlata, ki je bilo vse njemu na ponudbo, pa se ni hotel še toliko dalje premakniti, da bi bil zlato z roko dosegel in se z njim obogatil!

Ali ni bil ta človek čisto brez vse pameti?

Obljubim, da. Toda ne mara si tudi ti tisti nemarni človek. Hočem namreč reči, da sem vidil že večkrat v življenji kacega zanikarnega kristjana stati zraven cerkve, zunaj cerkve, ko se je v cerkvi obhajala sv. maša, v kateri imaš večí zaklad, kakor ko bi bil Triglav ali Kum iz samega čistega zlata, in ti bi še drobca tega zlata ne hotel si prilastiti! Ti ne mara postopaš zunaj cerkve, pri kramarjih, pri medicarjih, ali greš v senco posedat, ko se v cerkvi opravlja sv. maša; o kako nezmérno velika je tvoja zguba! In kako velik greh, ki si ga nakoplješ, ako morebiti celó v nedeljo ali zapovedan praznik kaj tacega storiš!

Sv. maša namreč je nezmérno velik zaklad. Jezus Kristus obnavlja daritev, ktero je na križu opravil. Rekel je Jezus po postavljenji sv. Rešnjega Telesa: „To delajte v moj spomin.“ (Luk. 22, 19) Spomin na gnade, ktere nam je pridobil s svojo smertjo, spomin na ljubezen, ktero nam je zapustil v tem zakramentu, je hotel živo in vedno ohraniti, kakor uči sv. Tomaž. O kako silno si nehvaležen, kristjan, ako to neprecenljivo daritev zanemarjaš! Pa kako si ti nesposoben, ker samega sebe tolikih dobrót obropaš!

Pod vlado brezbožne angleške kraljice Elizabete so bili grozno hudo kaznovani in globljeni tisti, kateri so bili pri kaki sv. maši. Satan namreč sovražnikom katoliške vere navdiha peklensko jezo zoper sv. mašo, ker dobro vé, kolike dobrote in milosti si verniki pri nji pridobivajo. Neki bogat mož je bil zato obsojen plačati 500 zlatov globe. Mož gre in poiše ter zbere naj lepših portugieških cekinov, na njih namreč je bil križ vtisnjen, in nese jih k globežniku. Ta protestant se začudi in skliče, „kaj, s tako lepimi zlati globo ti plaču-

ješ?“ „Tako je“, odgovori katoličan, „milosti, da zmorem pri sv. maši biti, nikoli ne morem dosti dobro plačati. Vedi, da med križem na teh zlatih in sv. mašo je preskrivnostna sorodnost; zakaj On, ki se je na križu za nas daroval, se daruje še vsak dan za nas v preimennitni altarni skrivnosti. Križ in daritev sv. maše sta draga spomina ljubezni mojega Odrešenika.“

Ne pa le samo spomin daritve na križu, temuč bistveno ravno tista daritev je sv. maša, ktero je Kristus opravil na križu. Razložek je le v darovanji: dar na križu je bil kervav, dar sv. maše je nekervav; na križu je Kristus res umerl, pri sv. maši le skrivnostno umerje.

Misli si, ko bi Bog pripustil, da bi se Jezus še enkrat vidno daroval in bi se napovedalo, da se bo to godilo ta in ta dan nekje v daljni Aziji ali Ameriki; ali bi ne popotvali mnogi pol sveta daleč in še delj, da bi vidili ta čudež dobrote Božje? In glej! ravno tega darú se lahko vdeležiš vsak dan in večkrat imaš samo nektare stopinje do nove Kalvarije, ali saj le nektare četrti ure.

Res da, pri vsaki sv. maši se obnovi delo odrešenja, in sicer tako, da ko bi Jezus ne bil enkrat na križu umerl, bi ena sama sv. maša na svetu bila zmožna pridobiti ravno tiste milosti, ktere nam je zaslužila smert Zveličarjeva. Tako pišejo učenci, in angelski učenik Akvinski pravi, „ena maša ima ravno tisto moč za blagor in zveličanje ljudi, kakor dar na križu.“ „Prečeseni dar naših altarjev“, pravi sv. Avguštin, „zdaj nima manjši moči pred Bogom, kakor na Kalvariji kri in voda, ki je iz Jezusovega serca lila“. Dar na Golgati se nam prilastuje po daru na altariji. Terpljenje Zveličarjevo nas stori pripravne za zveličanje; dar sv. maše nas postavi v vživanje taistega in nas vdeleži Jezusovih zasluženj; eno nam odklene zaklad zasluženj Odrešenikovih, drugo nam ga dá v roko; prvo je studenec milost, drugo je cév, po kateri do nas prihajajo; eno se je zamoglo zgoditi le enkrat na Kalvariji, drugo se na tisoč krajih na zemlji vsak dan ponavlja. (Prim.: P. Ed. Saint-Omer: „Die tägl. Anhörung der heil. Messe...“ Dülmen.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Nagrobница g. Jožefu Ulagi.

Za blagostanje domovine mile
Sercé je tvoje vsaki čas gorelo;
Drugačnih sreč nijedne ni želelo.
Razvén, da dom se reši vsake sile.

Zato vse bistre si natezal žile;
V slovenskem, ki žertvuje se, kardelu.
Te brez strahú smo gledali na čelu,
Če tudi temna so vremena bile.

A zdaj v slovenskega Pohórja znožje
Hranili Tebe smo, počivaj sladko!
Življenje grenko bilo ti in kratko:
O vživaj zdaj mirú kraljestvo Božje!

Spomin med námi na-Te nevgasljivi
Uči, kako za vere se svetinje
Naj bije boj in pravo domovine, —
Spomin nam Tvoj na veke živi, živi!

V Brašlovicah, 5. oktobra 1881.

J. Bohinec.

V Polji pri Mariji Devici je bila preteklo nedeljo pri sicer slabem vremenu pa prav posebno lepa, spodbudna cerkvena slovesnost. Milostni gospod stolni prošt Jožef Zupan, povabljeni od verlega čast. gosp. fajmoštra Fr. Levičnika, so pred veliko mašo blagoslovili dva prav lepo in umetno obnovljena stranska altarja, sv. Lenarta in sv. Helene. Potem pa so v prav ginljivi pridigi omenili naj prej, da ravno pred 60 leti ta dan je bila pričujoča prelepa cerkev, takrat na novo sozidana, od prečastitljivega škofa Avgušтина posvečena, ter se utegne le še malo malo faranov najti, kateri bi to pomnili. Po nekaterih prav ginljivih spominih dobrotnih duhovnih pastirjev te cerkve, kakor kanonika Zorna, Pajka... so pristavili, kako je cerkev zdaj res in vse skozi obnovljena, razun léce (prižnice) in orgelj, ter tako lepa, da je malo taci v škofiji. Nadalje so prav živo in spodbudno pridigali o milostih sv. leta in iskreno opominjali vérnike, da naj se teh gnad véрно vdeležujejo.

Povemo naj še, da oba altarja, kakor je omenjeno, sta kaj lično in okusno obnovila gg. umetnika Tavčar in Maček v Ljubljani, katerima gre vse poštenje in hvala za to doveršeno delo.

Še druga zadeva je vredna, da jo tukaj posebej omenimo. Tiste žalostno razderte, dasi tudi slavne, starodavne znamenja Marije Device med Ljubljano in Poljsko cerkvijo, ob cesti, so se jele obnavljati. Vsa hvala Poljskemu gosp. župniku, da vsih pet kapél, stoječih v njihovi fari, je prav lepo in spodbudno obnovljenih, in sicer poslednja teh kapél, ki kaže sveto Družino na begu v Egipt, je nedavno doveršena. Slikal je podobe v znamenjih gospod Tavčar — poštenje mu! Ni dvomiti, da to delo se bode berž ko je moč nadaljevalo še pri sedmerih ostalih znamenjih, kajti še zlasti blizu Ljubljane se tako razdjanje zanesljivo ne bode več pustilo. Bog daj, da bi se v Božjo in Marijino čast vsi ti starodavni častitljivi spominki prav hitro obnovili!

Z Gorenjskega. (Kdaj in kako se je začelo trikratno zvonjenje za molitev angeljevega češenja.) V „Novicah“ št. 39 t. l. stran 312 smo brali to-le novico: „Kdaj in zakaj se je začelo opoldne zvoniti? Leta 1456 prikazala se je na nebu zvezda repatica. Ljudje so se silno bali, ker je nekdo prerokoval, da se bo tega in tega dne ravno o poludne svet poderl. Prišel je strašni dan, prešlo strašno poludne, pa vse je ostalo pri starem. Za spomin je takratni papež zapovedal opoldne zvoniti, kar se še današnji dan verši.“ — Ta pravljica bi utegnila marsikomu to misel obuditi: kaj taka prazna vera ali tako babjeverstvo je vzrokovalo zvonjenje opoldne?! Čemu o tem zvonjenji moliti, kakor imajo v navadi kristjani, ki se ne sramujejo svojo vero tudi očitno spoznavati? In utegnili bi opušati moliti angeljevega počesenja tudi taki, ki so ga morebiti do zdaj še včasih molili. — Vpraša se, ali je pa to gotovo in zgodovinsko dokazano, da je zvezda repatica dala povod k zvonjenju opoldne? — Kdaj tedaj in kako se je začelo trikratno zvonjenje angeljevega češenja? Cerkevni časopis „Fileta“ je pisal v svojem 22. letniku l. 1858 o tem tako-le. Vpeljava te lepe navade, trikrat na dan, zjutraj, opoldne in zvečer preblazeno Devico Marijo z angeljevim češenjem pozdravljati, se je zgodila pred kakimi 500 leti, dasiravno je bila molitev, ki se tukaj opravlja, že veliko poprej navadna v cerkvi. Naj poprej se je ustanovilo večerno zvonjenje v počeševanje Marije Device z angeljevim pozdravljenjem. Leta 1327 je namreč zapovedal papež Janez XXII s posebno okrožnico, da naj se pri večernem zvonjenji Marija Devica s trikratno „Češena Marijo“ pozdravlja, in da bi kristjane bolj spodbudil k tej molitvi, jim je podelil za vsakratno to molitev 10 dni odpustka. Eno in štirideset lét pozneje sta dva cerkvena

zbora (v Lavaux l. 1368 in v Besiers l. 1369) vstanovila navado, verne kristjane tudi o solnčnem izhodu z zvonjenjem spodbudovati, da bi prečisto Devico Marijo s trikratno „Češena-Marijo“ pozdravljali, za kar je bilo dano 20 dni odpustka. Posebno lep in spomina vreden začetek pa ima to zvonjenje opoldne. Temu namreč ni dala povoda zvezda repatica, ampak zgodovinsko djanje. Bilo je l. 1456, ko so Turki že nad štiri mesce oblegali mesto Beligrad, in ga hudo stiskali. Ko je turški vojskovodja to mesto že večkrat zastoj prijemal, je sklenil poslednjič s splošnim naskokom se ga polastiti. Dvajset ur dolgo so se neprenehoma bojevali, in keršanski brambovci v mestu so bili že tako utrujeni in maloserčni postali, da so se že mislili vdati in mesto Turkom prepustiti. Zdaj pa stopi sv. Janez Kapistran, pobožen in serčen duhoven iz reda sv. Frančiška, s križem v roki pred keršanske vojake in mestne prebivalce in moli k Bogu in preblazeni Devici Mariji za varstvo in pomoč, rekoč: O mogočna nebeška Kraljica! oh, ali boš mar prepustila svoje otroke nevernikom, ki tvojega Bozjega Sina zaničujejo in bodo posmehljivo govorili: Kje je zdaj Bog kristjanov? Tako je svetnik molil in teklo so mu med tem britke solze po obrazu. Kristjani pa so bili z besedami njegove molitve in ker so vidili njegove solze, tako navdušeni, da so se s pravo junaško serčnostjo vergli nad Turke, ki so že v mesto tišali, veliko tisoč jih pokončali in druge v bég zapodili. Ta nepričakovana in slavna zmaga se je pripisovala le Božji pomoči in priprošnji preblazene Device Marije. Zato je zapovedal papež Kalikst III, ko je slišal od te zmage, da naj se po vsih keršanskih cerkvah Bogu in preblazeni Devici Mariji opravlja dolžna zahvala. V vedni spomin na to veliko dobroto in vsakdanjo spodbudo, da naj se kristjani v sleherni dušni in telesni potrebi k Božji Materi zaupljivo zatekajo, ter jo pomoči prosijo, je zapovedal imenovani papež, da naj se med drugo in tretjo uro popoldne (ker o tem času so bili kristjani Turke pri Belem gradu premagali) zvoní in naj kristjani takrat z angeljevim češenjem nebeško Kraljico pozdravljajo. Pozneje pa se je to zvonjenje na poldne prestavilo. To zgodovinsko djanje je dalo tedaj povod k cerkvenemu zvonjenju opoldne. J. K.

Skopo, 9. vinotoka. (Zlata maša.) Iz Skopega, kjer je bil rojen Ljubljancanom dobro znani dr. Orel, blazega spomina, ni menda ljuba „Danica“ že davno nobenega dopisa prejela. Naj za danes ob kratkem popišem oznanjeno, našim krajem nenavadno slovesnost zlate maše preč. g. Pavla Slobica, tukajšnjega domačina, vsled obljube unkrat dane. V teržaški škofiji je že veliko starejših duhovnikov, a število mlajših naslednikov nič kaj ne napreduje; v dokaz temu terjenju bodi vam žalostna opazka —, da od leta 1875 je v škofiji umerlo 82 duhovnov, a mladomašnikov je od tistega časa do sedaj le 15! No, letos se je naša nada z naj nižega grada, — skoro 0 — vendar za 6 povzignila.

Med starimi, službenimi duhovni v teržaški škofiji je naj starejši naš verli Kraševcevec, zlatomašnik čast. g. Pavel Slobic; kajti neki starejši so že vpokojeni, eden jubilarov pa, ki so že pred g. Pavle tom imeli zlato mašo, so po letih mlajši. Rojen je bil zlatomašnik 1. januarja 1803 na Krasu v Krajni vasi, in po doveršenih (v Gorici) gimnazijalnih študijah je v isti cerkvi sv. Mihela v Skopem, kjer je keršen bil, 9. oktobra 1831, novo mašo pël. Potem je kot kaplan služil od 1831 do 1834 v Tomaji, od 1834 do 1844 v Ricmanjih, in pol leta v Dolini, a od 1845 do današnjega dne, torej že celih 36 lét, v domači, tomajski župniji pridruženi kaplaniji sv. Mihela v Skopem. Cerkev, duhovnijska hiša in prostori okrog, je vse bilo lepo in okusno nakinčano

a slavoloki, napisi, mlaji in cveticami. Iz vseh bližnjih duhovnij je privrelo silno ljudstva; gromenje topičev (edino Skopo ima v c. kr. okraji sežanskem prodaja smodnika) in lepo vbranih zvonov priterkovanje je daleč po Krasu oznanjevalo skopeljsko veselico. Pričakovali smo tudi iz Tersta gostov, a bi reči, da sta tem naš domači navadni gost, burja, in nasprotnik njegov, jug, ki je nas ves ljubi dan oblival, pot preprečila. Vender le bilo je jako veselo. Z nenavadno krepkim glasom so preč. g. zlatomašnik peli molitve pri svetem opravilu, pri katerem je pomoglo še devet družih duhovnikov sbratov. V pridigi, ki jo je imel č. g. župnik Repentaborski, je bilo po evangeliju nedeljskem omenjeno, kolika je oblast in čast katoliških duhovnov, in kako veliko spoštovanje se jim zato spodobi. Pri skupnem obedu so duhovni blazega in častitljivega zlatomašnika znenadili (osupnili) z lepim darom, s sreberno čašo, v spomin zlate maše, in verstile so se napitnice, kakor je o tacih prilikah sploh navada. Vsim navzočim se je razdelil, in oddaljenim prijateljem in znancem odposlal sledeči sonet:

Raduj se, komur je Previdnost mila,
Da več ko sedem letnih tednov včaka,
Odkar mu je za stalno misel jaka
Bogu teló in dušo posvetila. —

Kot lad'ja, katero besnih válov sila,
Razdor pretèč ji, v enomér naskaka,
Kot potnik, ki stermine prekoraka,
Da si ga je ledena burja brila, —

Dospel si, Pavle, v Kristu mili brate!
Do dné presrečnega, da ves v radosti
Bogu si daroval dar maše zlate.

Tu zbrani vsi, prijatli, znanci, gosti,
Ovčic kerdélo, srečno Ti čestita:
Mir, slava bodi Tebi vekovita!

Pod Čavnom. (O rimskem popotvanji. [Dalje.]) Govoril sem zadnjič nekoliko o rimskem ljudstvu. To je, kakor sem rekel, dobro, izjemši tuje elemente, ki so v sv. mesto priderli, tako imenovane „buzzurre“. Sprejelo nas je lepo. Priznati moramo to vsi. Preden pa preidem na pravi in glavni namen našega romanja, to je, na slovesnost našo slovansko in na sv. Očeta, omeniti hočem še nekatere cerkve, ki so za sedmerimi bazilikami posebno lepe in krasne.

Cerkvá je namreč vsih, kakor rečeno, 365. Lepota njih in velikost osupniti mora vsacega človeka. Kaj takega ni na vsem svetu. V vsih vidi in hrani se kaj posebnega in imenitnega.

Tako n. pr. vidi se v cerkvi sv. Cecilije telo te device, ki je še dandanes nestrohnjeno. Živela pa je sv. Cecilija v tretjem stoletju keršanske dobe. V krasni in veličastni tej cerkvi vidi se še zdaj kapela (poprej sobica), v kateri je rabelj blago in čisto devico vlovil in umoril. Nestrohnjeno telo, katerega ginljivo podobo sem seboj prinesel, govori zopet o božji vsegamogočnosti, ki svoje častivce že tukaj na zemlji preslavlja, hoče v spodbudljiv dokaz ljudem in v neoveržljivo pričevanje sv. resnice.

V cerkvi sv. Ignacija počiva truplo sv. Alojzija. Tù najdeš vsaki čas in vsako uro pobožnih duš, gospodičev zlasti in gospodičin, ki se v varstvo angeljskega tega mladenčca izročujejo in mu svoje devišstvo priporočujejo. O v kakšni časti je sv. Alojzij v tej cerkvi! V koliki časti je pa še le v nebesih! Nedolžnosti namreč pripravljen je nevenljiv venec, spleten od Marije prečiste Device in angelov. Po vsej pravici prepeval je zato kralj David: „O kako lep je čisti rod v svoji svetlobi, njegov spomin je večni, on je v slavi pri Bogu in

pri ljudéh“. O da bi današnja mladina naša to čednost bolj ljubila, za sramožljivost in nedolžnost bolj skrbela! Ali žali nam, da ravno ta čednost umira dandanes in nasprotna pregreha spodjeda čedalje huje Adamov rod, gnjusi ubogo človeštvo, mori vse blage čednosti in vleče v dušno in telesno pogubo. Po moji lastni skušnji bilo bi prav koristno, da bi se izverstna knjiga „Lilija v deviškem vertu“ med mladino razširila. Jaz to knjigo, ki obsega tudi mašne in druge molitve, včasih deklicam dajam namesto družega darila. Knjiga dobiva se pri Gerberju v Ljubljani in stane le 27 kr., je pa za mladino neprecenljive važnosti. Zraven te dajam pa v berilo od hiše do hiše eno zlata vredno škofa Zwergerja: „Naj lepši čednost in naj gerši pregreha“. Treba je skušati, na vse načine darovati, da se ohrani, kar je mogoče kužnosti obvarovati. Današnji vek je vek materializma (grudomoljstva).

Zanimata me je dalje neizrečeno med drugimi cerkev Imena Jezusovega, „del Gesù“ imenovana. Ta je za bazilikami eden naj lepših in naj večih rimskih tempeljnóv. Stoji v sredi mesta. Ko smo vanjo stopili, bilo je ravno Najsvetejše izpostavljeno. Prepevalo se je tako ginljivo in mило, da izreči ne morem. Vse je klečalo na kolenih. Visoko nad glavnim altarcem, na katerem je Najsvetejše, blišči se na krasnem damasku Ime Jezusovo in okoli in okoli njega visi v okrožju 21 lestenov z neštevilnimi svečami. Ginjen sem bil tū do solz. Občutkov, katere sem vžival, nikdar ne pozabim. Ko dolžnost svojo opravimo, ogledamo si v sv. tihoti druge cerkvene znamenitosti. Ali teh je tū posebno veliko. Omenim naj pa le altar sv. Ignacija. Na tem ogledoval sem dolgo s prostimi očmi in z daljnogledom dve podobi, namreč, poganstvo premagano s sv. vero na eni strani, krivoverstvo na tléh ležeče na drugi strani altarcja. Te podobe so neizrečeno lepo, mojstersko delo iz belega marmorja. Človek bi jih gledal cele ure. Cerkev „del Gesù“ imam vedno pred očmi.

Krasno delo je tudi cerkev sv. Marcele. Bil je ravno keršanski nauk, ko noter pridemo. Milo se mi je storilo, ko zagledam pri treh levih altarcjih mlade civilne gospode podučevati dečke, na desni pa mlade gospice podučevati deklice. In to se je godilo tako mirno in tiho, da ni bilo naj manjše zmote od enega altarcja do družega. To mi je neizrečeno dopadlo in mislil sem si, kako dobro pač in potrebno je to zdaj v Rimu. V tej cerkvi občudovali smo posebno lepe slikarije.

Verh kapitola obiskali smo cerkev „St. Maria in ara coeli“ imenovano. Stopali smo proti njej po 124 stopnjicah. Sloni vsa na krasnih in ogromnih marmornatih stebrih. Tū smo vidili in poljubili glasovito in čudodelno podobo Deteta Jezusa. — „il Bambino di ara coeli“ imenovano. Podoba je lesena, pa vsa z dragimi kamni opletena. Nosili so jo svoje dni v procesijah po Rimu in je med Rimljani v posebno veliki časti. Leži Dete v nekaki zibelki in zdi se, da je živo. O Božiču neki imajo tū velike slovesnosti. V veseli spomin kupili smo si romarji nekoliko podob tega Deteta.

Imenitna in prelepa je dalje cerkev pri sv. Petru v ketinah (ad Vincula). Stoji blizu Koloseja. Tukaj hranijo se še dandanes ketine, v katere je bil vklečen sv. Peter, in sicer oboje, jeruzalemske in rimske, po božji previdnosti skupaj združene, kakor da bi bile ene same. Vidijo se na prekrasem altarcju v konfesiji. Visé na zlatih žeblih v podolgasti škrinjici. Trije goriški duhovni, ki smo vedno skupaj bili, dosegli smo to srečo, da smo na tem altarcju maševali. Stregli smo si eden družemu. Nepopisljive občutke vžival sem tudi tū in s poprej neznano navdušenostjo povzdigoval sem med mašo oči v neprecenljivi ta zaklad. Po maši odperl je duhoven, v roket in štolo oblečen, drago škrinjico in dal nam

je poljubiti ss. ketine. Pri tej priliki pristopilo je zraven mnogo Rimljanov, zlasti gospej in gospodičin, ki so kaj gniljivo ss. ketine poljubile. Ketine so prav močnih rinkov in dolge. Kakor Pavlovih, kupil sem si tudi Petrovih ketin nekaj v spomin, katerih ene, pravih dotaknjene in blagoslovljene, pri žepni uri nosim v večji veselje pač, kakor da bi imel zlate ali sreberne verižice. V tej cerkvi občudovali smo eno naj krasnejših del Mihelangela, to je, velikansko in prelepo šatstvo „Mojzesa“. Delo je v resnici vredno mojstra in non plus ultra. Izraženi so na podobi občutki, ko je Mojzes tabli z gore prinesel in najdel plesajoče ljudstvo. Pravili so nam, da je Mihelangelo po dokončanem delu Mojzesu po kolenu z roko vdaril in rekel: „parla ade-so“! to je: „parla, perche non ti manca altro che parlare“, in na te besede se je neki podobi koleno razpočilo. Razpoko sem res vidil, za drugo pa ne vém. Opustim druge še znamenite cerkve in kar smo v njih vidili, kajti, kar se tu vse vidi, je nepopisljivo! Povsod najde se kaj posebnega, kar keršansko serce razveseli, vname in spodbuja, in brez števila je spominkov, ki kakor ravno toliko živih prič glasno pričujejo, da le ena je prava vera, le ena resnica, le en kerst, le en Bog. (Efež. 4. 1-6.)

Usad hriba. 12. t. m. se je valed obilnega deževja usadil hrib in podsul vas Elm na Švicarskem, 3340 metrov nad morjem. Okoli 21 hiš in 200 oseb je pod razvalinami podsutih s hlevi in živino vred; druge hiše so večide: pod vodo, le cerkev in šola ste nepoškodovane; spodnji del vasi je popolnoma zginil.

Kranjsk rokodelc piše 2. vinotoka iz Roršah-a na Švicarskem to-le:

Letina je dobra letos tukaj, in tega se vsak rokodelc veseli, ker s tem pridejo groši v deželo. Vina je dosti in še precej dobrega, samo da je v enem kantonu toča za dva milijona škode storila po vinogradih, to je dobro, da so večidel v asekuranci, k temu so poškodovani od vlade tudi lepe darove prejeli, da lahko na nesrečo pozabijo. Še večji nesreča se je pa zgodila pred nekolikimi tedni v kantonu Glarus-u; zasul je hrib 21 hiš. To je bilo na nedeljo proti večeru. Nesreča je k temu še večji, ker so bili ljudje večidel doma. Izkopali so dozdej 150 mrtvih izpod šute, pa jih še zmeraj manjka. Poslopja je popolnoma poterlo, kakor tudi živino. Na drugi strani potoka je večidel vasi ostalo. Ljudje pravijo, da so mislili, sodnji dan je, ko se je zemlja potresla, visoki hrib se v dolino pogreznil; pokanje in prašni oblaki so še žive tako ostrašili, da so na zemljo popadali. Pomoč so pa tudi že lepo prejeli iz vse Švajce za vdove in sirote: do danes so že več kot pol milijona frankov prejeli in bo še dolgo se jim pošiljalo, ker to zimo ne morejo še nič delati.

Razgled po svetu.

Iz Rima piše „Osservatore Romano“, da v god presvitlega cesarja avstrijskega so v avstrijskem hospicu „All' Anima“ pontifikalno mašo imeli lavantinski knez in škof Monsign. Jakop Stepišnik; kardinala Hassun in Francin sta bila v roketih pričujoča. Po cerkvenem pravilu so se prečastito vodstvo in drugi gospodje podali v avstrijski dvor ter so ondi svoje čestitanja za Nj. Veličanstvo naznanili.

Rimsko. Sluši se večkrat, kako rudečarski roparji po Laškem žugajo tudi Vatikan napasti. Menda iz tega namena so v papeževih pismohramih popisali vse pisma in dokumente in prepis od tega dobijo vsi diplomati ter

poslanci tujih vlád, ki so pri papežu ko opravniki, da bodo o kaki priliki vedili pričati, kaj je papeževe lastine. Tudi, ako bi papež Rim zapustil, bi se to zgodilo pod varstvom diplomatov, ki so pri papežu. Znotraj Vatikana, kjer imajo sv. Oče svoje lastne (švicarske) straže, so le-té pomnožene. Tudi je vrvan telegraf in telefon, da se berzo dá naznanilo, ako bi „liberalni“ tolovaji jeli silo delati. Na pritiskanje tujih vlád je tudi laška vlada — hočeš, nočeš — svoje straže pred Vatikanom pomnožila. — Ko bi se kakemu judu kje na Turškem tako žugalo, kakor se namestniku Kristusovemu v Rimu, bi se pač hitelo poskerbeti za polno varnost, pri papežu pa se v dandanašnjih okolišinah lahko zgodi, da se ponavlja mučenje, katero so preterpeli že mnogi papeževi predniki. Pomoč Božja, in sicer čisto nepričakovana pomoč, se kaže v tem, da pri odpadu laške in francoske vlade se mogočni Rus in Prus naklanjata v pomoč sv. Cerkvi, in da v Avstriji konservativna stran na verh prihaja; Bog jo ohrani in vterdi, katoličane pa reši lažnjivega prostomišljaštva, katero je mehka postelja vseh sovražnikov Rima in katoliške Cerkve.

Kakšne koristi je obrodila tako imenovana „edina Italija“ in „Rim ko njeno glavno mesto“? „Osservatore Romano“ že nekaj časa prinaša silo zanimive dopise o „edini Italiji in o Rimu ko ujeni stolnici“. Posebno znamenit je spis od 5. oktobra, kateri bodi tukaj posnet. Že prej je skazal, kako silno so se namnožili jetniki, kako grozno je narastlo število hudodelstev, zlasti med mladino, ki je odgojevana po novi svobodi.

S tim skor vtric, pravi dalje, pa so razdevali male posestnike in lastnike hiš in zemljiš po velikem delu Italije. Naj malepridniši zistem neprenašljivih davkov in nakladov, neusmiljenost, s kakoršno se iztirjavajo, samovoljno trinoštvo, kakor se delijo in nakladajo, ne morejo obroditi boljšega sadu. Kakor so o časih propadajočega Rimskega cesarstva delali rimski davkarji v Galiji po sporočilih Salvijanovih, tako laški davkarji delajo zdaj od Snežnikov do Etne po tistem Laškem, ki ima Rim za glavno mesto.

Ko je edina Italija, da bi se s kervjo napasla, grabila premoženje redovnikov, redovnic, dobrotnih naprav, „mrtve roke“, se je reklo, da hočejo razdijati velike zemljiške posestva, da se razdelé in se zamorejo pomnožiti lastniki in mali posestniki; toda, kakor sicer, so bile to lažnjive besede, — kajti lastine niso prišle ljudstvu v last, prišle so pa v roke odertnikom, judom, vradnim špekulantom; mali posestniki nasproti so zgubili tudi še to, kar so imeli; stiskani od davkov so morali prodajati male posestva (poderi), ali, kar je še hujše, gledati so morali, kako so jih neusmiljeni davkarski rubežniki prodajali za kosce kruha. V dveh letih, kakor vradne statistike skazujejo, so davkarje zaradi neplačanih davkov prodale 13.258 (trinajst tisoč dve sto osem in petdeset) posestev, in v šestih letih, kar je Rim italijanska stolnica, od 1873 do 1879, je bilo 35.674 družinam ugrabljeno malo zemljiše ali pa hišica, ki je bila prej njihova lastina. Spoznalo je teh pet in trideset tisoč družin, kakošno usmiljeno serce ima ta „edina Italija“! Krivica brez enakosti je ta, vdeleževati se sreče te edine Italije s stolnico Rimom, pleniti državljane, da se plača vladi upnici deset ali k večjemu 90 l. r.

Spis po daljnem pojasnovanju nove laške sreče pravi: Edina Italija s stolnim mestom Rimom je imela zapravljenih poslancev, županov in srenjskih odbornikov, obsojenih zaradi goljufije, a premijani obdarovanih goljufov, brezvrcev v vladnih in učiteljskih službah. In velike koristi je skazovala ta Italija z vednim obetanjem dobrot, ki nikoli ne pridejo in služijo samo za umetne volitve in za zborniško orožje. Obetalo se je pobotanje

izdajkov s prihodki, pa rastle so dolgovi; obetalo se je odpravljenju prisiljenega denarnega teka, pa se nadaljevala; odpravile so se predpravice, toda predpravica hudobije vedno ostaja. Srenjski odbori imajo polno dolgov; srenjski denar je zadegán na brezglavne dela; javne opravila se slabo zveršujejo... Nič ni nedotaknjena, nič varnega; oplenjene so redovne hiše, preganjana družina, žaljena očetovska oblast v tem, kar ima naj bolj svetega, v verski izreji otrok; gotov propad slehernega, ki potrebuje tujega usmiljenja; nagiba se vlada k temu, kdor bi ji posodil denarja; nerodovitna je zemlja za lastnika kakor za vladinega „kolona“; zaperte so vrata do častnih stopinj vsakemu, kdor ne moli malika države, ne suče vesti po volji vladavcev, ne zataji vére zarad njih.

Povdarja dalje, kako je po novi slepi zistemi plamteči Sicilec prisiljen kretati se po postavah in šegah, ki so ustrižene po potrebah Piemončana in Sardinca; da v imenu svobode Italijan ima veselje viditi, kako je Italija postala sužinja tujih šeg, navad, obertnosti, naredb, izreje, in kako je italijanski genij (duh) na tézi, ker ga tésejo po nemškem, ali angleškem, ali ameriškem kopitu. In poslednji nasledek je splošni propad v vedah, v slovstvu, v umetnosti in znanstvih, v poljedelstvu, v obertnosti, v trgovstvu, v italijanskem življenju.

Kteri Italijan bi se prederznil tajiti, da taki stan ima Italija čez deset lét, odkar so Rim (po samosilstvu ugrabili in) postavili za glavno mesto italijansko? In pri tem še omenili nismo razdevnega propada velikih in slavnih mest, silo naglega pačenja narodnega duha, zgibanja slavnega ponosa zarad veličanstva prešnjih časov, kar se zdaj o vsaki priliki, ko se o tem govori, očita kakor pregreha žaljene edinosti. Oh, kdor bi globoko preiskoval „koristi“, ki jih je dosegla Italija iz te „edinosti“, ki je od deset lét doveršena, bi mu serce pokalo pri tem pogledu.

Tako pisavec. Ne upamo si tolmačiti končnih beséd tega spisa, ki pa so gotovo resnične, sicer bi se ne prederznil izreči jih v obličji kralja in vsih laških sodnij in vradnij. Pravi namreč novi Italiji: „Non donna delle provincie, ma b.....lo.“

V Eggenfeldu, Regensburške škofije, so bili 28. vel. serpana (avg.) štirje gospodje očitno z lece med veliko mašo izobčeni, ker so se stalno branili velikonočno spoved opraviti. „Lažiliberalci“ se po farizejsko hudujejo nad tem, kakor bi ne vedili, da celó vsaka naj manjši družba izločuje take ude, ki njenih postáv ne spolnujejo. Vse drugač pa so ondodni verniki sprejeli to djanje, ktero je naredilo globok, pa blaživen vtis na versko življenje vse srenje. Izobčeni so: neki prisednik pri okrajni sodniji, en pisár pri okrajni sodniji, neki provizor, in eden vživalcev bolniške milošnje.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

17. vinotoka. S. Viktor. — 18. S. Lukež Evang. — 19. S. Peter Alkantarski. — 20. S. Janez Kancij. — 21. S. Uršula. — 22. S. Kordula. — 23. Dvanajsta nedelja po B.nk. S. Severin škof.

Zahvale:

Št. 86. Mrena mi je šla na oko, po 9dnevnicu in nekterih zdravilih pa mi je čisto prešlo, da zopet vidim; zato, ljuba Marija, bodi tisočkrat zahvaljena!

V Ljubljani, 7. vinot. 1881. *Marija Zupan.*

Št. 87. Naj priserčniši zahvala bodi preljubi Naši Gospej presv. Jezusovega Serca za zdravje, ki sem ga zadobila na nje milostno priprošnjo. *D.*

Št. 88. Močno se mi je zboljšala hudo bolna noga po priporočevanju k N. lj. Gospej presv. Serca; toraj bodi vekomaj hvaljena presv. D. Marija, N. lj. Gospá in zdravje bolnikov! Prosim pa tudi še daljne pomoči in popolnega ozdravljenja, ako je sveta volja Božja.

Marijana.

V molitev priporočeni:

Duhoven priporočen v bratovske molitve. — Uslišanje prošnje in spolnjenje želj v neki dobri reči. — Devica prosi pri N. lj. G. po posredovanji bratovšine pomoči zoper hudo bolezen v glavi, zoper katero ji nobeno zdravilo ne pomaga. — Enako tudi sestra še v hujši bolezni. — Duhovni pastir posebno priporočen zoper nevarno bolezen v persih. — Več šolskih mladenčev za čedno življenje in dober napredek v šoli. — Duhovnjani (farani) zoper marsiktere pregrehe. — Neka velika dobrotnica ubožnih, tudi šolske mladine, za vse dušne in telesne potrebe. — Huda bolezen me že dolgo časa tare: vse sem že poskusil, pa zastoj. Ker sem pa večkrat slišal in tudi bral, kako je ta ali uni na prošnjo preblazene Device Marije ljubo zdravje zopet zadobil, toraj se tudi jaz obnem s prošnjo do vseh pobožnih duš, naj bi se v svojih molitvah mene spominjale. Posebno srečnega bi se štel, ako bi kaka bogoljubna duša hotla za mene devetdnevnicu v čast Naše ljube Gospé opraviti, da bi se mi po Marijini priprošnji ljubo zdravje povernilo. Ako bodem uslišan, hočem za to dobroto vse žive dni hvaležen biti. (S Primorskega.)

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

17. vinotoka. V keršanski popolnamosti veljá vaja veliko več kakor pa véda; zato dostikrat priprosta kmetica Boga bolj ljubi, kakor naj učenejši profesor, minister, ali kateri si bodi učenjak.

18. Zgubljeni čas se ne more nadomestiti, ker vsak naslednji čas je last Božja; s križem Jezusa Kr. se mora nadomestiti.

19. Lahko je druge svariti, težko pa sam na-se dobro paziti.

20. Ako imaš priložnost dobro storiti, skušaj manj pomišljevati in več storiti.

21. Kdor svoje oko v večnost obrača, ložej časne nadloge prenaša.

22. Prizadevajmo si, na zemlji se tako med seboj ljubiti, kakor se bomo ljubili v nebesih.

23. Ljubezen do bližnjega je dražji, ako nam kako zopernost naklada, ker tako človek bližnjega ljubi iz čiste ljubezni do Boga. (S. Frančišk Sal.)

Listek za raznoterosti.

Duhovskih poskušanj so se vdeležili čč. gg.: Ferd. Kogej, Juri König, Mat. Prijatelj, Ant. Stenovic, Fr. Stupica.

† **Priserčno zahvalo** v imenu vse družine naznanjam za zares prav veliko in obilno keršansko sočutje o smerti in pogrebu našega preljubega očeta, g. Janeza Lapajne-ta, c. kr. okrajnega sodnika v pokoju, — zahvalo prečastiti duhovščini, slavnim gg. vradnikom in sploh vsim blagim vdeležnikom! Prav iskreno naj bodo vsim priporočeni v pobožno molitev in blagi spomin.

V Zlatem polji, 9. vinotoka 1881.

Karol Lapajne, župnik.

Poganjavci za koristi malih posestnikov naj ne prezró v današnjem listu spisa o „koristih“, kakršne je obrodila tako imenovana „edina Italija“ za male posestnike. Iz tega utegnejo soditi, kam méri sploh „socijalizem“ in njegovi patroni.

Huda burja je pred nekterimi dnevi po Krasu in teržaški okolici naredila veliko škodo, ajdo in grozdje močno otresla.

Živinska kuga, kakor pišejo, razsaja po nižjem Avstrijskem, Ruskem in v Bosni; torej je prepovedano živino od ondot vvažati.

Bosna in južna Afrika. Č. g. Val. Lah je pretekli terek odrinil v Bosno — sam. Čez zimo misli ostati pri ondotnih nemških naselcih, katerim bo najberže tudi božjo službo opravljal in ob enem pripravljaj za naselbo Kranjcev, katerih bode v prvo blezo kacij 20—30 družin tje naselil. Na vprašanje, kako misli početi zastran stanovanj, je rekel, da bo na prvo postavil dolgo versto lesenih kóč z mostovžem po sredi in s sobicami po obeh stranéh, kakor celice, za posamezne družine. Vse bo leseno. Rokodelci bodo delali kmetom stanovanja, kmetje pa bodo rokodelcem polja obdelovali in si tako pošteno nasproti pomagali. Za cerkev bo v prvo postavil prezbitarijo, tudi leseno, in to bo dosti za začetek; pustil pa bo prostor za cerkev ob koncu itd. Bog daj srečo!

Povedal je tudi, da se je č. P. Franc, Trapist, vernil iz južne Afrike, da bode nektre zadeve obravnal s Propagando v Rimu, odložil čast priorstva v Banjaluki, in se bo potem z novo karavano kacij 30 oseb vernil v južno Afriko.

Dr. Jož. Stadler, vseučilišni profesor v Zagrebu, je poklican od papeževega poročnika na Dunaj zaradi potrebne preiskave („ad processum informativum“), da postane nadškof Sarajevski. Ob enem vé „Katol. List“, da je 5. t. m. dospelo v Zagreb že tudi cesarsko kraljevo imenovanje tega prečast. gospoda.

Sestri presv. R. Kervi v Banjaluki, Bosna, Eliza Tolsendorf in Hel. Peič, imate od c. kr. vlade in preč. škofijstva privoljenje 3 mesece privatno zbirati za zidanje šole in ubožnice. Vse je drago, zlasti ker kamnje morajo 3 in les 10 ur daleč dobivati.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Anton Kerčon je dobil duhovnijo Vavta vas; č. g. Fr. Eržen Zalilog. Novomašnik č. g. Jož. Lesar je za višji nauke sprejet v Avguštimeum na Dunaju. Prestavljeni in postavljeni so čč. gg. duh. pomočniki: Mih. Arko, sem. duhoven, v Škofjo loko; Matej Kljun, sem. duhoven, v Šmartno pri Lit.; Al. Bobek iz Loškega potoka v Št. Juri pri Svib.; Jož. Zevnik, sem. duh., v Loški potok; Jož. Zalokar iz Planine v Hrenovce; Gašp. Majar, sem. duhoven, v Planino; Jan. Mazgon iz Drage v spod. Idrijo; Andr. Pipan z Verhnike na Brezovico; Gabriel Weiss iz Št. Jurja na Verhnike; Ant. Lenasi z Dobernič v Črni verh pri Idriji; Drag. Kurent od sv. Križa pri Kost. v Doberniče; Jak. Lebar s Čateža k Sv. Križu; Juri König iz Cerkelj v Vinico; Fr. Rozman z Vinice na Jesenice. — Dušnopastirska služba na Gradu ljubljanskem je po odpovedi č. g. Jan. Gostiša 6. okt. razpisana. Tako tudi kuracija Podkraj 20. okt.

V Teržaški škofiji: K sv. Ivanu pride č. g. Ant. Kjuder iz Skednja. Č. g. Ant. Devetak, katehet pri novem sv. Antonu, gre za kaplana v teržaško ubožnico, in od ondot na njegovo mesto č. g. Ivan Bastjan.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Knežaku: Dolski farani po čast. g. župn. J. Jarcu 5 gold. — Č. g. župnik Karol Lapajne 1 gl. — S Kerke po č. g. župniku J. Zorc 4 gl.

Za pogorelce v Dobračevi v Žirovski fari: S Kerke po č. g. J. Zorc 4 gl. — G. Janez Zorman 2 gl. — G. A. J. 1 gl.

Za pogorelce v Cerkljah: Dolski farani po čast. g. župniku J. Jarcu 5 gl. — Č. g. K. Lapajne 1 gld. — S Kerke po č. g. župniku J. Zorc 4 gl.

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjski Bistrici): Dolski farani po č. g. župn. J. Jarcu 20 gld. Gosp. A. J. 5 gl. — Gosp. Jan. Zorman 2 gl. — Neka gospá 1 gl. 50 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Č. g. župnik L. Hiti 5 gl. — Gosp. Jan. Zorman 5 gl. — Dolski farani po č. g. J. Jarcu 9 gld. 12 kr. — Neka gospá 1 gl. 50 kr. — Po č. P. Angeliku 1 gl. — Po č. g. J. Porentu neimenovana 1 gl. — Č. g. K. K. v Križevem pri Kostanjevici 1 gl.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župnik L. Hiti v Ustiji 3 gl. — Č. g. župnik Fr. Vohinec 1 gl. — Gosp. Oroslov Dolenec 1 gl. — Dolski farani po č. g. župn. J. Jarcu 3 gl. — Milostni gosp. stolni prošt Jožef Zupan 10 gl. — N. J. 50 kr. — Č. g. župnik Mat. Absec 3 gl. — G. Z. 5 gl. — Č. g. prof. T. Zupan 5 gld. — Ana Müller 1 gl. — Po č. P. Angeliku Hribarji 1 gl. 30 kr. — G. Radoslav 1 gl. — G. Jan. Zorman 2 gld. — G. A. J. 1 gl. — Neimenovana 14 kr.

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Pri č. g. Uršulinaricah oddano 10 gl. — Z Lipoglava 10 gl. 8 kr. — Č. g. Ant. Zupančič 2 gl. — Marija Epih 2 gl.

Za sv. Očeta: Dolski farani po č. g. župniku J. Jarcu 5 gl. — S Svete gore po č. g. župniku M. Absecu 12 gl. — Popravek: Iz št. Gotharda (v listu št. 40) naj se bere 1 gl. 15 kr. (nam. 1 gl.).

Za Bosno: Po pn. g. kan. P. Urhu 1 gl.

Za novo cerkev in samostan redov. Trapistov v Bosni: Dve gospodičini 5 gl.

Za vstonovo semeniša in bolnišnice v Filipopolji: „V čast Jezusa, našega Odrešenika, in v čast sv. Mihaela nadangelja in sv. Frančiška Seraf.“ 25 gold. — „Bog daj in Mati Božja izprosi, da bi se vsi nezedinjeni gerki zedinili z edino pravo sv. kat. Cerkvijo!“ 25 gl.

Za afrikanski misijon: Po pn. g. kan. Urhu 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Po pn. g. kan. Urhu 1 gld. — „Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ 5 gl. — Č. g. Matija Videmšek z Osilnice 12 gl. 60 kr. za sv. leto. — N. J. 50 kr.

Za bratovščino Naše ljube Gospe presv. Serca: Č. g. župnik L. Hiti 2 gl.

Za naj potrebniši misijone: „Pridi k nam Tvoje kraljestvo!“ 5 gl.

Opomba. Darovi iz mestne Kranjske duhovnije, zaznamnjani v zadnji številki 40 za Knežak, Dobračevo, Cerklje in Boh. Bistrico, so bili oddani v kn.-škof. pisarni.

Vred.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J. Z.—n v T.: Prejeli tudi od g. S.; za oboje prav serčna hvala! — G. d. K.: Kakor nalaš — non plus ultra — mnogim v veselje. Deo Tibique gratias! — G. J. K. v G.: Ad a): Dobite skoraj; ad b): Bomo vidili, kaj dá Bog na prošnjo sv. Jož. — G. E.: Bode se oddalo naj primérniše, ko bo moč. — G. J.—č: Precej prihodnjič.